

TARİH: 28.7.1987

"TKP'NİN SESİ RADYOSU" NUN GÜNLÜK YAYIN PROGRAMI:

Haberler:

Yazan: Yavuz -Ekrem

Spikerler: Yavuz-Deniz

1. Referandum yurtdışındaki yurtdaşılar için başladı.
2. Cezaevlerinde açlık grevi.
3. Demiryol-İş sendikası grev hazırlıklarına gidildiğini açıkladı.
4. ABD ile Türkiye arasında "Savaş zamanı ev sahibi ülke anlaşması" imzalandı.
5. Missouri, Basra Körfezi ve Hint okyanusuna yola çıktı.
6. ABD Savunma bakanının açıklaması
7. Sovyetler Birliği savunma bakanının açıklaması
8. Viyana'da konvansiyonel silahsızlanma üzerine konferans hazırlıkları sürüyor.
9. Şili'deki davalarla ilgili haber
10. Afrika Birliği Örgütüne Zambiya Devlet Başkanı Kenet Kaunda başkan seçildi.
11. İsrailli komandolar Lübnan'da 7 kişiyi öldürdüler.
12. Lübnan Komünist Partisi ekonomik alternatif hazırladı.
13. Dakar'da, Erik Mntogna ırkçı rejimin katilleri tarafından öldürüldü.
14. Fidel Kastro, Monkada kışlasına taarruzun 34. yıldönümü nedeniyle konuşma yaptı.
15. Uzayda bulunan Suriye kozmonatları, Suriy'nin toprak yapısı üzerine incelemeler yapıyor.
- 16.
- 17.

GÜNÜN YORUMU:

Yazan: Zeynep

Spiker: Yavuz

Başlığı: Armakost'un ziyareti, Basra'da kriz ve Türkiye'de üsler

Konusu:

Y A Z I L A R:

Yazan:

Spiker:

1. TDOO
2. Günün Yorumu
3. Sovyet ülkesi, Sovyet yaşamı

Türkiyede ne Dünyada
olaylar oluyor

*

Salı

İnlektiniz.
biraz sonra

Bu yayınıımızda /TD00/ programımızı ve günün yorumunu, daha sonra ise
Sevvet ülkesi, sovyet yaşanı" programımızı dinleyeceksiniz.

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

--- Siyasi yasakların kaldırılması için 6 Eylül'de yapılacak halkoyu
laması yurtdışındaki vatandaşlarımız için başladı. Gümrük kapılarına
konan sandıklarında, Türkiye'de seçmen kütüklerine kayıtlı olmayan
enaz son altı ayını yabancı ülkelerde geçirmiş , oy verme işlemi sır
sırasında giriş çıkış yapan 1968 ve daha yukarı doğumlu yurttaşlar
oy kullanabilecekler.

Yabancı ülkelerde çalışan Türk işçilerinin oy kullanma ~~işleri~~
işlemi gümrük kapılarında başlarken, siyasi yasakların kaldırılmasını
isteyen muhalefet partileriyle yurtdışındaki göçmen işçi örgütleri
"evet oyu" kullanılması çağrısında bulunuyorlar. ~~Federal Alman~~
Federal Almanya'da yayınlanan Türkiye Postası gazetesinin scrularına
yanıt veren bir çok göçmen işçi örgütü referandumda "evet oyu"

kullanılmasının Türkiye'de demokrasinin gerçekten kurulması için zorunlu olduğunu vurguladılar. Referandumda evet oyu kullanılmasını isteyen örgütler şunlar:

Gerçek-ADK, Viyana Halkevi, Belçika Türkiyeli İşçiler Birliği, Danimarka Türkiyeli İşçiler Birliği, FİDEF, DİBAF, Fransa Türkiyeli İşçiler Birliği, Hollanda Türkiyeli İşçiler Birliği, İsveç TİB, Londra Halkevi. İsviçre ve İngiltere'den işçi örgütleri

TÜRKİYE SOSYAL İŞLER BAKANLIĞI
TÜRKİYE İŞLERİ VE İSTİSMA VAKFI

--- Sağmalcılar, Malatya, Bursa ve Eskişehir Cezaevlerinde çok sayıda siyasi tutuklu ve hükümlünün ~~başlattığı süresiz açlık grevi~~ sürüyor.

~~Özellikle~~ Türkiye'deki cezaevlerinde bulunan tutuklu ve hükümlülerin yakınları ^{da} cezaevlerindeki kötü uygulamaları ^{kınadılar ve} insan haklarıyla

bağdaşmayan davranışlara son verilmesini ve cezaevi koşullarının

düzeltilmesini istediler. Tutuklu ve hükümlü yakınları "12 Eylül'ün

asıl yasaklıları cezaevlerindeki tutuklu ve hükümlülerdir" dediler.

İnsan Hakları Derneği'nde bir basın toplantısı düzenleyen

tutuklu ve hükümlü yakınları cezaevlerindeki insanlık dışı uygulama-

ların bugün de varlığını sürdürdüğünü belirterek karşılaşılan

baskılar nedeniyle şu anda Sağmalcılar, Malatya, Eskişehir ve Bursa cezaevlerinde süresiz açlık grevlerine gidildiğini bildirdiler.

Tutuklu ve Hükümlü yakınları şunları söylediler: "Bugün siyasi yasak-

lar tartışılırken, yüzbinlerce gerçek yasaklı yok sayılmaktadır.

24

Oysa 12 Eylül sonrasının asıl mağdurları ve siyasi yasaklıları
Türkiyenin dört bir yanında cezaevlerinde bulunan tutuklu ve hükümlü-
lerdir."

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

--- Türk-İş'e bağlı Demiryol-İş sendikası ile hükümet arasındaki son görüşmelerde de anlaşma sağlanamadığı, demiryolu işçilerinin Kurban ^Dayramı öncesinde greve başlamaya hazırlandıkları bildiriliydr. Demiryol-İş Sendikası genel başkanı Mehmet Acıdereli, önerilerinin kabul edilmediğini, hükümetin önerilerinin ise yeterli olmadığını söyledi.

Bu arada Migros mağazalarında da çalışan işçiler de toplu sözleşme görüşmelerinin çıkmaza girmesi üzerine grev hazırlığına başladılar. Migros'ta örgütlü Türk-İş'e bağlı Tez Koop-İş Sendikası genel başkanı Kenan Gürbüz, grevi amaç değil araç olarak gördüklerini, işverinin ^{ise} işçileri n isteklerine kulak tıkadığını söyledi. ~~KennxxxGürbüz~~

--- Amerika Birleşik Devletleri ile Türkiye arasında "Savaş Zamanı Ev Sahibi Ülke Destek Anlaşması"nın imzalandığı bildiriliyor. Sovyetler Birliği'nde yayınlanan İzvestiya gazetesinde yayınlanan A.Nikolayev imzalı yazıda, iki ülke arasındaki askeri anlaşmanın Haziran 1987'de imzalandığı belirtiliyor. "Savaş Zamanı Ev Sahibi Ülke Destek Anlaşması", ~~1987~~ Amerikan Çevik Kuvvetleri'nin bölgeye aktarılmasında, ~~1987~~ Amerika Birleşik Devletleri ile Türkiye'nin işbirliği yapmasını hükme ~~1987~~ bağlıyor.

Bilindiği gibi "Ev Sahibi Ülke Destek Anlaşması"nın içereceği hükümleri, Amerikan Çevik Kuvvetler Komutanı General Kivist, geçen yıl şöyle açıklamıştı:

--- Ev Sahibi Ülke, Amerikan Silahlı Kuvvetleri'ne hava ve deniz limanlarının kullanılmasında kolaylık sağlayacaktır.

--- Ev Sahibi Ülke, Amerikan askeri birliklerine jet ve dizel yakıtı ikmalı yapacaktır.

--- Ev Sahibi Ülke, Amerikan Çevik Kuvvetleri'ne su ikmalinde bulunacak, tıp hizmetleri ve ulaştırma hizmetleri sağlayacaktır.

--- Ev Sahibi Ülke, Amerikan askeri birliklerine ayrıca vasıflı ve vasıfsız işçiler, çevirmenler verecek, çamaşır yıkama, bölgede alışveriş de dahil, değişik lojistik hizmetler sunacaktır.

Ev Sahibi Ülke Destek Anlaşması , Amerika Birleşik Devletleri'nin bölgedeki saldırı hazırlıklarına Türkiye'yi : katmasında kaygı verici bir gelişme olarak görülüyor.

1
28.7.1987

--- Amerikan savaş gemisi "misuri" Lms A Encılıs'tan ayrılarak Basra Körfezi ve Hint Okyanusu'ndaki operasyonlar için yola çıktı.b Amerikan silahlı kuvvetleri adına yapılan bir açıklamaya göre, Amerikan gazetelerinde yer alan bu haber,Amerikan Kongresinde tepkilere yol açtı.

Ajansların bildirdiğine göre,4 Amerikalı senatör, hükümet bu bölgedeki askeri operasyonların Amerika için ne kadar hayati olduğunu kanıtlayıncaya kadar,Basra Körfezi'ndeki Amerikan askersel operasyonlarının derhal durdurulmasını talep eden bir yasa tasarısı hazırladı.Senatörlerden Mark Hartfild,basına yaptığı açıklamada,"bu bölgeye ne kadar savaş gemisi gönderir,bu bölgede he kadar uzun kalırsak,felaket ihtimali de o kadar artacaktır,"dedi.

---ABD savunma bakanı Kaspır Vaynberger, Sovyetler Birliği'nin üstüste getirdiği olumlu yaklaşımlara karşın, Federal Almanya'daki 72 Persing 1 -A roketlerinin Cenevre'deki orta menzilli Sovyet ve Amerikan nükleer roketlerinin kaldırılması üzerine görüşmelerin kapsamı dışında bırakılmasına karşı çıktı. Sovyetler Birliği'nin "global sıfır çözüm" önerisini olumlu bulduklarını belirten Vaynberger, görüşmelerde Amerikan tarafının tutumu olan "Sovyetler sıfırlasın, bizim elimizde silah kalsın" anlayışında ısrar ettiğini bir kez daha göstermiş oldu.

Öte yandan Federal Almanya sosyal demokrat parti başkanı Fogel, partisinin başkanlık divanı toplantısında yaptığı konuşmada, Sovyetler Birliği'nin Asya'daki 100 nükleer roketin de kaldırılmasını önermesiyle, Cenevre görüşmelerinin önündeki tek engel olarak 72 Persing L-A'lar olduğunu söyledi. Fogel, Amerikan tarafının ve Federal Almanya'nın derhal bu koşu kaldırılmalarını istedi.

----Sovyetler Birliği ~~genelkurmay başkanı~~ savunma bakanı Dimitri Yasov, son zamanlarda Batıda yayılan ~~bir görüşe göre~~ "Sovyetlerin hangi savunma alanlarında zayıf olduklarının araştırılması", bunun için de bir takım eylemler yapılması" görüşünü eleştirerek, "hiç kimseye böylesi bir denemeye kalkışmayı tavsiye etmem. Sovyet savunma sistemi, her zaman kendisine verilen ~~sa~~ mücadele görevlerini yerine getirmeye hazırdır", dedi.

ki
Sovyet savunma bakanının Pravda gazetesinde ~~yayınlanan~~
~~bir~~ yazısında, ~~yayınlanan~~ ifade edilen bu görüşlere ek olarak, Varşova Paktı ile NATO'nun askersel doktrinlerinin karşılaştırılması üzerinde duruldu. Yasov, ülkesinin ve Varşova Paktının önüne görev olarak nükleer ya da konvansiyonel, hiçbir savaşa izin vermemeyi koyduğunu belirterek, nükleer silahsızlanma alanındaki Sovyet girişimlerine değindi.

---Viyana'da NATO ile Varşova Paktı ülkelerinin Atlantikten Urallara kadar konvansiyonel silahsızlanma üzerine bir konferans toplanması hazırlık çalışmaları sürüyor. Tamamlanan 18. oturumda, NATO ülkeleri Varşova Paktı'nın daha önce getirmiş olduğu öneriler paketine karşılık olarak bir öneri paketi ~~hazır~~ sundu. ~~Görüşmeler~~ Öneriler üzerine yaptıkları açıklamada, Varşova Paktı delegasyonları, önerileri 23 NATO ve Varşova Paktı üyesi devletin katıldığı dikkatle inceleyeceklerini bildirdiler. Görüşmelere Eylül ayına kadar ara verildi.

5

---Şili'deki Birleşik Sol adlı koalisyon örgütünün ve aynı zamanda Şili Sosyalist Partisi'nin başkanı Klodomiro Almeyda, Pinoşet diktatörlüğünün kendisini aleyhine açtığı davaya tanık olarak 40 tanınmış şahsiyeti davet etti. Tanık olarak Almeyda'nın mahkemeye davet ettiği kişiler arasında, Uruguay'daki geniş cephenin başkanı Liber Seregni de bulunuyor.

5 ---Afrika Birliği Örgütü'nün Etiyopya'nın başkenti Addis Abeba'da yapılan 23. zirve toplantısında, ~~en~~ Zambiya Devlet Başkanı Kenet Kaunda, örgütün gelecek dönem çalışmalarını yürütmek üzere ~~a~~ başkan seçildi. Afrika Birliği Örgütü'nün 50 üyesi bulunuyor.

4 ---İsrailli komandolar Lübnan'da 7 kişiyi öldürdüler. Denizden ve havadan yapılan saldırılar ~~sırasınad~~ sırasında liman kenti Sayda da ateşe tutuldu.

5 ---Lübnan Komünist Partisi,ülkedeki ekonomik durumun düzeltilebilmesi için 18 maddelik bir/alternatif ^{ekonomik} program önerdi.Bir tarım reformunun yapılmasının da istendiği programda,ivedilikle gerekli olan mallar ile ilaçlar konusunda devletin ithalatı kontrol etmesi ,konut sorununun çözülmesi için devletin önlem alması ~~ist~~ öngörülüyor.

4 --- Dakar'da Afrika Ulusal Kongresi ile Güney Afrikalı beyazlar arasındaki görüşmelerin yapılmasını örgütleyenlerden Erik Mntogna rkçı rejimin katilleri tarafından öldürüldü.Mntogna,Güney Afrika'da siyahlarla beyazlar arasında diyalogdan yana olan bir enstitünün müdürüydü.

--- Küba Komünist Partisi Merkez Komitesi Birinci Sekreteri Fidel Kastro, Moncada kışlasına taarruzun 34. yıldönümü nedeniyle yaptığı konuşmada, ABD'nin ambargosuna ve tehdit politikasına rağmen, Küba ekonomisinin istikrarlı bir şekilde geliştiğini belirtti.

--- Sovyet haber ajansı TASS'ın bildirdiğine göre, uzayda bulunan Sovyet-Suriye kozmonotları ekibi, Suriye'nin toprak yapısını konu alan incelemeler yapıyorlar. Ekipin ayrıca tıp alanında ve biyoteknoloji alanında da ortak deneyleri yapıyor gerçekleştiriyor.

BR

Yorum

28.7.1987 Zey

20
"

Arnakost'un ziyareti,Basra'da kriz ve
Türkiye'deki üsler

D.D,bildiğiniz gibi,Amerikan Dışışleri Bakanı Siyasi İşler yardımcısı Maykıl Arnakost ülkemizde bulunuyor.Bu ziyaretin amacı,basitçe ifade edersek,Amerika'nın bölgede yaptıklarına Türkiye'yi ikna ve ortak etmektir.Basında da belirtildiği gibi bu görüşmelerde Türkiye ile Amerika arasındaki Savunma İşbirliği Anlaşması,bu anlaşmaya ek mektup,ikili ilişkiler,Kıbrıs sorunu karşısında tutum üzerinde durulacaktır.Basında,Arnakost'un,Türkiye'yi Ortadoğu savaşına arabulucu olarak sokmak istediği yolunda haberler de yer almıştır.Ancak D.D,her zaman olduğu gibi Türkiye kamuoyu bu görüşmelerin içeriğini,neler istenip neler verildiğini öğrenemeyecektir. Nasıl ki,12 Eylül koşul-

larında,5 kişilik cuntanın onayıyla yürürlüğe giren SİA anlaşmasının üçte birlik en önemli bölümü gizli kalıyorsa,bu anlaşmaya ~~xxx~~ eklenen "ek mektup"adındaki metnin içeriğini hala bilmiyorsak,Arnakost'un bu gelişinde de kapalı kapılar ardında olup bitenlerden pek haberimiz olmayacak.

Ancak D.D,Amerikan emperyalizminin Türkiye'ye neler isteyeceği yeni değildir,bilinmez değildir.Üstelik de Amerikan Dışişleri Bakan yardımcısı Arnakost'un Ülkemize gelişi,tam da Amerika'nın marifetiyle Basra'daki krizin alevlendiği sıraya rastlıyor.Basra Körfezi,dünyanın en zengin petrol kaynağının olduğu bölge.Birleşik Amerika bu bölgeyi kendi yaşansal çıkar alanı sayıyor ve adeta ateşle oynar gibi bölgeye yığdığı savaş gemileriyle korsanlık yapıyor.Ülkemizi ise,bölgede ,

Amerika'nın yaşamsal çıkarlarını korumak için köprübaşı olarak kullanmak istiyor. Bunlar bilinmez şeyler değildir ve çeşitli kereler çeşitli biçimlerde ifade edilmiştir.Örneğin,"Regan'ın politik sorunlar ve strateji uzmanı olan Profesör Albert Wohlstetter,1980 yılından beri,sürekli olarak "Türkiye'nin Basra Körfezi bölgesinde etkin bir savunma sisteminin geliştirilmesinde önemli bir rol oynaması gerektiğini"savunuyor.Amerika'nın Körfez stratejisinin beyni diye bilinen Wohlstetter,İstanbul'da 1982 yılındaki SİSAV toplantısında "Doğu Anadolu'yu Amerikan çavik kuvvetlerinin bölgeye müdahalesi için en elverişli yer olarak göstermişti." Devam edelim D.D, Amerikan Brokings Enstitüsünün,Pentagon için hazırladığı Epstayn imzalı "Basra Körfezi'nin savunma stratejisi"başlıklı bir raporda,F-111 uçaklarının bölgeye müdahalesinden söz ediliyordu.Hatırlanırsa,Libya'yı bombalayan bu

Ancak D.D,"ülke tarihinin en Amerikancı yönetimi"altında bile, Türkiye ile Amerika arasındaki ilişkilerde pürüzler olduğu açıktır. Şu anda ülkemizde bulunan Amerikan Dışişleri bakan yardımcısı Arnakost la görüşmeleri sürdürenler bile bu gerçeği gizliiyemiyor.Bu da temelde Türkiye ile Amerika arasında köklü sorunların varlığını,Birleşik Amerika ile Türkiye'nin çıkarlarının birbirine taban tabana zıt olduğunu kanıtlıyor.

D.D,bu bize neyi gösteriyor? Türkiye Komünist Partisi Genel Sekreteri Haydar Kutlu,yurtdışı parti örgütleri konferansında yaptığı konuşmada şöyle diyordu:Eğer Birleşik Amerika baskıyı daha da artırırsa,hükümet sallantılı bir konuma düşebilir.Böyle bir durumda,barışçı bir dış politikadan yana olan,Amerika'nın askersel-politik çıkarlarını değil,ülkemizin ulusal çıkarlarının korunmasını isteyen asker ve sivil çok geniş güçler aktifleşebilir.O nedenle demokrasi güçleri,şimdi ba-

rış ve barışçı dış politika konularında,Amerika'ya karşı istemleri daha da yükseltmelidir.Bu,hem savaş tehlikesinin uzaklaştırılmasını sağlayabilir,hem de bu yolla demokrasi mücadelesinin yükselmesine yeni bir hız kazandırabilir."

Evet D.D,içinde bulunduğumuz koşullar altında bile geniş bir barış hareketi yaratmanın ön koşulları vardır.Amerikan emperyalizminin Ortadoğu'ya ve Basra körfezine müdahale için Türkiye'deki üsleri kullanmasına hiçbir şekilde izin verilmemelidir. Amerikalı Dışışleri bakanlık yetlisiyle kapalı kapılar ardında yapılan görüşmeler halkımıza açıklanmalıdır! ~~Ülkemizin barış ve demokrasi güçleri,~~ Ülkemizin barış ve demokrasi güçleri, Özal hükümetini ~~başta İncirlik üssü olmak üzere toprak-~~ başta İncirlik üssü olmak üzere topraklarımızdaki üslerden -Amerika'nın yararlanmasına izin verilmeyeceğini açıklamaya zorlamalıdır!

SOVYET ÜLKESİ-SOVYET YAŞAMI

15. Program (28 Temmuz 1987)

İyi günler değerli dinleyicilerimiz. Bugünkü programımızda dinleyebileceğiniz yazılar sırasıyla şöyle: "Sovyet Basınından" köşesinde bir Sovyet kadınının antifaşist içerikli mektubu, "Kütüphanecilikte yeni bir anlayış" başlıklı bir yazı. "Sorular-Cevaplar" köşesinde^(ise) "Sovyetler Birliği insan haklarını çığnıyor mu?" konulu bir söyleşi.

TÜSTAN
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA YAKETİ

8 Sovyet insanları için barış istemi kuru bir dilek değildir.Onlar savaşı bütün acılarıyla yaşadılar.İzvestiya gazetesinin ^{den} ~~iki yıl önceki~~ ~~bir sayısından~~ özetleyerek sunduğumuz, Belarusa'nın Şumilino kasabasından Zinaida Luşakova'nın bu açık mektubu karaünlü Nazi doktoru Mengele'nin oğluna hitap etmektedir.

"
Bay Mengele,

Geçehlerde babanız Josef Mengele'nin savaş sonrası yaşamı hakkında basında ^{bir} yazınız çıktı.Onun o yıllarda "Kötü şartlarda"yaşadığından kederliydiniz.Babanızın öldüğüne inanmadığım gibi,bu sözlerin doğruluğunada inanmıyorum.Ben size babanızın önemli rol oynadığı 400 bin kişinin yaşam tarihinden yalnızca birini anlatmak isterdim.

Siz 1944 yılında dünya ya geldiniz. Buna bir yıl kala ben toplama kampı Asven^{ay}sim^{ay} e getirildim. Bizi orada yanyana dizdiler. Yaşı otuzun biraz üstünde, klasik siyah takım elbiseli genç bir adam ortaya çıktı. Sessizce parmağıyla bazı esirleri işaret etti ve onların kamp numaralarını görevliler listeye kaydettiler. Gece olduğunda artık bu insanlar yaşamıyorlardı. Beni gördüğünde babanız bir an duraladı ve almanca şöyle dedi: "Bana kalırsa bu minik fare oldukça güçlü..." 25 numaralı barakaya böylece düşmüş oldum. Biz i kokan bir sıvıyla kaplı ranzalara yerleştirdiler.

Hatırlamıyormusunuz, bu sıvının ne olduğunu babanız size anlatmadı mı? Sabaha kadar derilerimizde yaralar açıldı, kas dokusu dağılmaya başladı ve ağrılar dayanılmaz bir hal aldı. Sonra hala hareket edebilenleri, barakanın

barakanın sağ bölümüne geçirdiler.Orada içi süt renginde bir sıvıyla dolu bir küvet vardı.Babanız bir hayalet gibi yeniden ortaya çıktı:Gözlüklerinin ardında gizlenmiş gözleriyle bir dalgıç elbisesi giymişti.Bizi bu küvetin içine attılar.~~ve~~ Aramızdan birçoğu kendilerini fırına atmaları için yalvarmaya başladı,diğerleri ağrılardan akıllarını kaybettiler.Altıncı "Küvet"seansından sonra bütün vücudum yaralarla kaplandı.Ben babanızın gözde bir hastası oldum,o yarattığı sonuçla çok gururlanıyordu ve komisyonların önünde herkesten çok benim vücudumu sergiliyordu.Derim biçimsiz,cansız ve kuşini bir renge girmişti.

Bana oradan sağ çıkmak nasip oldu.Doğduğum yerlere geri döndüğümde geniş hıslım akrabaçevremden çok az kişinin sağ kaldığını gördüm.Vücudu-

mu gördüğünde aneme felç indi. Her gün babanızı lanetleyerek hareketsiz 21 yıl geçirdi. Ölümün eşiğinde bana şunları söyledi: "Madem bu adam hala yaşıyor ve mahkeme önüne çıkmadı, demek ki allah yok."

İşte ben yaşıyorum. Ailem, çocuklarım yok. Derim babanız Asventsima celladı Josef Mengele'nin yaptığı biçimde kaldı. Ve siz eğer benim mektubumu sonuna kadar okursanız, size çok rica ediyorum şunu hatırlayınız: Benim hikayem, bütün sorumluluğu babanızın taşıdığı, mahvedilmiş ve sakat bırakılmış 400 bin insanın hayat hikayesinden ^{yalnızca} biridir.

KÜTÜPHANECİLİKTE YENİ BİR ANLAYIŞ

Yeni Dünya
Ender Konuk

Değerli dinleyiciler Belarussia Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti'nin Baro
noviçi kentindeki kütüphanelerin okuma salonları eskiden olduğu gibi is-
teyencilere açık.Hizmet parasız.Yine eskiden olduğu gibi kütüphanelerde
kitap sergileri,okuyucu konferansları ve seminerleri düzenlenmekte.Ancak
bu kentte yeni başlayan uygulama kütüphanelerin çok daha fazla yetenekle
olanaklarına
re (sahip olduğunu gösteriyor.Örneğin istediğiniz kitabın kapınıza kadar
getirilmesi ya da okuduklarınızın geri götürülmesi için kütüphaneye bir
telefon etmeniz yetiyor.Eskiden bu hizmet az sayıdaki ağır hastaya yapılm
maktaydı.Şimdi ise bu hizmetten,sembolik bir ücret karşılığı herkes ya-
rarlanabilmekte.Ya da diyelimki bir kişinin evinde çok sayıda kitap ve
dergi birikti.Bu kitaplar genellikle sistemsiz bir biçimde korunmakta,

evsahibi çoğu zaman hangi kitap ve derginin evinde bulunduğunu bilememek
 tedir.Şimdi ^{avuk} ~~is~~ uzman bir kütüphane çalışanını eve çağırarak mümkün.Bu uz-
 man kitapları belli bir sisteme göre düzenlemekte,kartotekslerini çıkar-
 maktadır.Eskiyen,yırtılan kitaplar,dergi ve gazeteler ciltlenmektedir.
 Yeni bir uygulama daha.Diyelimki ender kitapların,dergi ya da gazete ma-
 kalelerinin evinde bulunmasını istiyorsunuz.Bunlar piyasada satın alma
 olanağınızda yok.Bu konuda da kütüphane size yardımcı olacaktır.Ödeyeceği-
 niz az bir ücret karşılığı bu ender kitapların ve dergilerin fotokopile-
 ri kapınıza getirilecektir.Tüm bu hizmetlerden yararlanmanız için yapma-
 nız gereken biricik zahmet telefon etmek.Kütüphanelerin bu ek hizmetler-
 den kazandığı para ise yeni kitap alımına,yabancı dil kursları düzenlen-
 mesine,video salonları açılmasına harcanıyor.~~XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX~~
 İşte kütüphanecilikte çağdaş ve yeni bir anlayış.

Sovyetler Birliği İnsan Haklarını Çiğniyor mu?

Değerli dinleyiciler bugünkü sorular-cevaplar köşemizin konusu SSCB'de insan hakları.İlk sorumuz şöyle:

1) Bilindiği gibi Batı ülkelerinde insan hakları konusunda gürültülü bir kampanya yürütölüyor.Bu konuya SSCB'nin ve Batının yaklaşımı nasıldır?

4) ----Sovyetler Birliğinde insan hakları, kişiyi yücelten, onun toplumsal aktifliğine olanak sağlayan ekonomik, sosyal, kültürel ve politik hakların bir ^{toplum} kompleksi olarak anlaşılmaktadır.Kuşkusuz kişi haklarının diğer yurttaşların çıkarlarına zarar vermemesi koşuluyla.Örneğin sömürüye ve adaletsizliğe yol açan üretim araçları üzerindeki özel mülkiyet sosyalizmde söz konusu değildir.Kuşkusuz bu durum kişilerin konut, otomobil gibi kişisel mülkiyet edinmelerini dıştıalamaz.Burjuva ideologla-

rının insan hakları anlayışı ise "ne istersem onu yaparım" türündeki kaba bir ilkeye dayanıyor. Akla şöyle bir soru geliyor: Milyonlarca işsiz, evsiz ve yoksulun yaşadığı, daha cahillik sorununun bile çözülemediği kapitalist ülkelerde böylesi bir özgürlükten ne kadar insan yararlanıyor? ~~XXXXXX~~

~~XXXXXXXXXX~~

Örneğin ulusal zenginliğin yarısını ülke nüfusunun % 2'sinin kontrol ettiği ABD'de ne kadar insan istediğini yapmada özgürdür?

S ① ---Peki, Sovyetler Birliği'nde durum nedir? Ne tür sosyal, ekonomik haklar mevcuttur?

Y ② ---Bu konuda çok şey söylenebilir. Biz en temel olanlarıyla yetinelim. Örneğin kapitalist ülkelerin kanayan yarası işsizlik SSCB'de 1930'da çözülmüştür. 57 yıldır ülkede bir tek işsiz bile yok. Emekçiler cumartesi, pazar tatilleri dışında her yıl bir ay süreli ücretli izin kullanma hakkına sa-

hipler. Üstelik turistik tesislerde dinlenme masraflarının tümü ya da büyük bir bölümü devletçe ödenir. Sağlık hizmetleri tümüyle parasızdır ve dünyadaki her üç doktordan biri sovyet doktorudur. Eğitimin parasız olduğu Sovyetler Birliği okur-yazarlık düzeyi açısından dünyada birinci sıradadır. ABD ise 49. sırada geliyor. Dünyadaki hiç bir burjuva devleti yurttaşların konut hakkını garantilemezken, sovyet devleti herkese yaşayacağı bir yer bulmakla yükümlü. Ayrıca dünyadaki en ucuz ev kiralaları yine Sovyetler Birliği'nde. ABD'de ise 4 milyon insan sokakta yaşıyor. Kuşkusuz SSCB'de sorun yok değildir. Örneğin konutların küçük olması ve iyi konutun herkese yetmemesi, milyonlarca işçinin kaba kol emeğiyle çalışması, sosyal hizmetlerin kimi bölgelerde çok düşük düzeyde olması gi-

bi.Ancak şu silinemez bir gerçek ki,70 yıllık sovyet ülkesindeki insanlar yarın işsiz ya da evsiz,doktorsuz ya da okulsuz kalırım diye düşünmüyorlar.

9 3) ABD'li propagandacılar Sovyetler Birliği'nde politik hakların çığnendiğini iddia ediyorlar.Bu konuda ne dersiniz?

4 8) _____Değerli dinliyeciler gelin küçük bir kıyaslama yapalım.ABD'de 1984 başkanlık seçimlerine seçmenlerin ancak % 53'ü katılmış,Regan oyların % 30'unu alarak seçilmiştir.Sovyetler Birliği'nde ise seçime katılma oranı neredeyse % 100'dür.ABD'de parlamento seçimlerine katılan bir adayın en az 200 bin dolar harcaması ~~gaa~~ gerekiyor.Sovyetler Birliği'nde seçime katılan adayın masraflarını devlet karşılar.ABD'de parlamento-sunda tek bir işçi temsilcisi bile yoktur.SSCB Yüksek Sovyeti'ndeki

milletvekilllerinin üçte birinden çoğu ise işçidir.Yine ABD senatosunda bir tek zenciye bile rastlayamazsınız.SSCB Yüksek Sovyeti'nde ise 63 hal-
kın temsilcisi yer alıyor.ABD senatosunda ancak 2 kadın milletvekili ~~■~~
vardır.SSCB Yüksek Sovyeti'ndeki her üç milletvekilinden biri ise kadın-
dır.SSCB'deki kadın milletvekili sayısının tüm kapitalist ülkeler parle-
mentolarındaki kadın milletvekillilerinin toplamından bile fazla olduğuna
dikkat çekerek *ve işleri*.

BU küçük kıyaslamaya ~~xxx~~ bile demokrasi kurumlarının hangi ülkede daha
iyi ve adaletli işlediğini gösteriyor sanırız.

S ~~■~~ Batılı propagandacıların dillerine doladığı iki konudan biri sovyet
yahudileri diğeri ise SSCB'ki politik tutuklulardır.Bu konuyu biraz ~~aydınlatırmısınız?~~
aydınlatırmısınız?

4 — Sovyetler Birliğinde yahudi sorunu yoktur,olamaz da.Çünkü bütün sovyet halkları anayasaya göre kendi kaderlerini belirleme hakkına sahiptirler. Özel haklara sahip bir tek sovyet halkı bile olamaz.Rusu da,tatarı da,yahudisi dedeveletin yurttaşlara sağladığı sosyal,kültürel,ekonomik,politik haklardan eşit olarak yararlanırlar.Herşeye karşın SSCB'de yaşamak istemeyip yurt dışın daki akrabalarıyla bütünleşmek isteyenlere devlet engel olmamaktadır.Ülkeyi terk etmek için başvurana ~~xxxx~~ ^{toplama yahudi infusa oranla} yahudiler ise çok azdır.

Politik tutuklular konusuna gelince,Sovyetler Birliği'nde insanlar düşünce ve inançlarından ötürü yargılanmazlar.Ancak sovyet düzenini parçalamaya yönelik eylemler ya da yabancı casusluk örgütlerine yardımcı olma devlet suçu sayılır.Bu eylemlerde bulunanlar politik suçlu olarak değil

ağır ceza suçlusu olarak yargılanırlar. Bugün sovyet cezaevlerinde bu tür suçlardan 200 kişi bulunmaktadır.

S ~~SBKP~~ SBKP 27. Kongresi'nden sonra ülkede demokrasinin genişletilmeye başlandığı söyleniyor. Bu ne anlama gelmektedir?

Y — Evet değerli dinleyiciler bugün Sovyetler Birliğinde hızlı bir demokratikleşme süreci yaşanıyor. Seçim sistemi yeniden düzenleniyor. Eleştiriler özgürlüğü genişliyor. Bu anlamak için ^{olacak olsa} bir günlük sovyet basınına ya da televizyonuna bakmak yeterli olacaktır. Basında ülke sorunları açıkça tartışılmaktadır. Üstelik yenilikleri destekleyenler de karşı çıkanlar da eşit söz hakkına sahip. Eskiden tepeden atanan bir çok yönetici bugün artık halkın oylarıyla seçiliyor. Bu sovyet halkının politik kültürünün ~~ya~~

arttığına kanıttır. Halkın ve partinin bürokratlara, boşvericilere, uçka-
 gıtçılara öfkesi büyüktür. Kısacası bugün tüm sovyet halkı ülkeyi nasıl
 kalkındıracağını, sorunları nasıl aşacağını birlikte tartışıyor, yenilenme
 süreci tohum veriyor. Hızla kalkınan sovyet ülkesi, yurttaşlarına daha geniş
 sosyal, ekonomik, kültürel haklar sunuyor. Sonuç olarak sovyet gerçeği bu ül-
 kede insan haklarının çiğnendiği iddiasının ne denli asılsız olduğunu gös-
 teriyor. Kendine bu konuda güvenen sovyet halkı diğer tüm ülkelere gelin
 insan hakları sorununu Moskova'da açıkça tartışalım diyor. Ancak bugüne ka-
 dar hiç bir kapitalist ülke bu cesaretli öneriye aynı cesaretle cevap ver-
 miş değil. Sovyet devleti önerisini sürdürüyor. HODRİ MEYDAN. 17/20,

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VEKİFİ